WYNIA'S WEEK

Het gasverbod van Samsom is nergens goed voor

Posted on 6 april 2019 by Syp Wynia

Het van het gas halen van woningen en kantoren wordt de grootste en duurste overheidsoperatie uit de Nederlandse geschiedenis. Dertig jaar lang moeten iedere werkdag duizend huizen van het gas af, geïsoleerd worden en van nieuwe warmte- en kookapparatuur worden voorzien. Ook moet het elektriciteitsnet worden verzwaard en andere leidingnetten worden aangelegd.
Verbazingwekkend genoeg hebben het kabinet en de Tweede Kamer nooit uitgezocht of het gasverbod voor huizen en andere gebouwen wel werkt, wat het kost....

...en wie het moet betalen, wat de gevolgen voor de economie zijn en waarom andere landen juist aan het gas gaan. Het gasverbod is dus een schot in het duister. Ook de planbureaus die de opdracht hadden om het klimaatbeleid door te rekenen gaven niet thuis. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) zegt wel dat er veel te weinig geld is voor de 1,5 miljoen woningen die om te beginnen tot 2030 van het gas af moeten, maar laat het verder bij een ondoorzichtige cijferbrij.
Het Centraal Planbureau heeft de kosten maar helemaal niet 'doorgerekend', omdat er nog geen juridische verplichting zou zijn om woningen van het gas te halen. Dat is overigens kletspraat. Het kabinetsbeleid bevat zeer dwingende maatregelen, inclusief het 'binnentredingsrecht' voor gemeenten om huizen tegen de wil van de bewoners van het gas te halen. Vanaf eind volgend jaar is het al zover.

Den Haag kijkt weg

Dat Den Haag de effecten van het eigen gasverbod niet kan of wil berekenen, wil natuurlijk niet zeggen dat die effecten er niet zijn. Volgens het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid gaat het om een 'investering' van 500 miljard euro. Ter vergelijking: dat is meer dan de volledige staatsschuld en niet veel minder dan de totale hypotheekschuld. Mogelijk levert die 'investering' van 500 miljard lagere energierekeningen op, maar dat moet nog maar blijken. Om te beginnen moet de 'investering' wel alvast door eigenaren – of door collega-belastingbetalers – worden opgehoest.

Minstens zo erg: het afsluiten van de Nederlandse woningen en gebouwen van het gas helpt het klimaat helemaal niet, of hooguit een klein beetje. Aardgas is immers de schoonste en klimaatvriendelijkste van alle brandstoffen. En ook Nederland zal het nog heel lang niet zonder brandstoffen kunnen stellen, bijvoorbeeld in elektriciteitscentrales.
Sterker nog: twee hoogleraren van de Groningse universiteit berekenden een jaar geleden al dat het gasverbod niet tot minder, maar – zeker de eerste decennia – juist tot meer gasconsumptie in Nederland zou leiden. Als er immers ook geen kolen meer gestookt mogen worden in elektriciteitscentrales, is gas het enige alternatief. En de vraag naar stroom zal spectaculair toenemen omdat het gas in woningen en kantoren niet meer mag. En hoe wordt die stroom gemaakt? Juist – door gas te verstoken.

Twintig keer zo duur als landbouwmaatregelen

Op 25 november 2017 publiceerde ik in Elsevier Weekblad een eerste omslagverhaal over de Rutte-kabinetten en het gasverbod.

Zelfs op basis van lage schattingen van het PBL levert een euro die in het gasverbod wordt gestoken aan broeikasreductie veel minder op dan de euro die bijvoorbeeld in het duurzaam maken van de landbouw wordt gestoken. Geen wonder dat de rest van de wereld aan het relatief schone aardgas gaat, terwijl gasland Nederland zijn burgers juist met dwang en tegen hoge kosten van het gas af wil halen.
In CDV, het blad van het wetenschappelijk bureau van het CDA, stond daarover eind vorig jaar een interessant staatje in een artikel van de economen Gerard van der Meijden (van de VU) en Arjen Siegmann (van de VU en het CDA-WI). Op basis van de door het PBL doorgerekende eerste versie van het Klimaatakkoord, van juli 2018, becijferden zij dat het klimaatprogramma voor de door Diederik Samsom geleide 'tafel' Gebouwde Omgeving – voornamelijk het gasverbod – 135 euro per minder uitgestoten ton CO2 kostte. De voorziene klimaatmaatregelen voor de landbouw waren meer dan zes keer zo effectief (namelijk 'slechts' 22 euro per ton CO2).
Op mijn verzoek hebben Van der Meijden en Siegmann hun berekeningen geactualiseerd, aan de hand van de doorrekening van het PBL van de tweede versie van het Klimaatakkoord, van december 2018. Die nieuwste versie pakt nog veel spectaculairder uit.
De voorziene maatregelen voor de landbouw kosten nu slechts 9 euro per ton CO2,

die voor mobiliteit 29 euro, die voor de industrie 31 euro, die voor de elektriciteit 57 euro en die voor de 'Gebouwde Omgeving' niet minder dan 169 euro per minder uitgestoten ton CO2. Het gasverbod voor woningen en gebouwen is dus extreem ineffectief. Als je het klimaat wilt helpen met geld, kun je je geld dus stukken beter zetten op de landbouw of desnoods op de industrie. Maar in ieder geval niet op het gasverbod van Diederik Samsom en het kabinet RutteDrie.
Het gasverbod kost dus een hoop en helpt maar een beetje. Het hele peperdure en nagenoeg nutteloze gasverbod draagt namelijk ook slechts 7 procent bij aan het beoogde terugdringen van de CO2-uitstoot. Woningen en kantoren zijn immers niet van die CO2-uitstoters (en ook al geen grote gasconsumenten). Fabrieken, centrales en ook het verkeer produceren een veelvoud van de CO2 van huishoudens.

Weg er mee!

Het gasverbod van het kabinet RutteDrie dus is alleen te verklaren als een emotioneel besluit. Het gasverbod is gebaseerd op een levensgroot misverstand, te weten het idee dat er een relatie bestaat tussen klimaatverandering en de aardbevingen in Groningen. Politici hebben zich in de luren laten leggen door actiegroepen die die de indruk wekken dat aardgas niet alleen voor aardbevingen zorgt, maar ook bij uitstek slecht is voor het klimaat.
Binnenkort moet het kabinet-Rutte knopen doorhakken over het klimaatbeleid. Het duurste en minst effectieve onderdeel van dat beleid is het gasverbod, dat terecht veel boosheid veroorzaakt. Het is een mooi moment om er een streep door te halen. Het gasverbod is peperduur, werkt niet en is nog dictatoriaal ook. Weg er mee!

Wynia's Week op YouTube: Stop met miljarden weggooien aan het gasverbod

Wie het nog eens verteld wil zien: Wynia's Week op YouTube is deze keer ook geheel gewijd aan de gigantische kosten waarmee Nederland wordt opgezadeld door een gasverbod waar niemand beter van wordt. Stop er mee!